

Ksiądz Prałat Mateusz Żarnowiecki

Ksiądz Mateusz Żarnowiecki, syn Kornela i Jadwigi z domu Łęszczak, urodził się dnia 6 września 1948 roku w Owińskach w powiecie poznańskim.

Po ukończeniu egzaminem maturalnym III Liceum Ogólnokształcącego w Poznaniu, rozpoczął w roku 1966 studia i formację ku kapłaństwu w Arcybiskupim Seminarium Duchownym w Poznaniu.

Studia te zostały boleśnie przerwane, po pierwszym roku, przymusowym wcieleniem do specjalnej jednostki kleryckiej JW 4446, w Brzegu nad Odrą koło Opoła, w celu odbycia dwuletniej zasadniczej służby wojskowej (trwała ona od 25 października 1967 roku do października 1969 roku).

Po powrocie z wojska kontynuował studia w Arcybiskupim Seminarium Duchownym w Poznaniu. Wspólnie z kolegami, którzy razem z nim odbywali służbę wojskową, podjął decyzję o nadrobieniu jednego roku, to znaczy o ukończeniu w jednym roku dwóch lat studiów.

Święcenia kapłańskie przyjął z rąk Arcybiskupa Metropolity Poznańskiego Antoniego Baraniaka, dnia 24 maja 1973 roku w Bazylice Katedralnej pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Poznaniu.

Przez dwa lata po przyjęciu święceń kapłańskich pracował jako wikariusz w parafii w Mokronosie, w ówczesnym dekanacie koźmińskim. Następnie w parafii pod wezwaniem Świętego Stanisława Kostki w Poznaniu jako duszpasterz akademicki (1975-1976). Po pracy w Poznaniu Władza Duchowna skierowała go na placówkę wikariuszowską do parafii pod wezwaniem świętej Barbary w Odolanowie, gdzie pracował w latach 1976-

1979. Był również wikariuszem w parafii pod wezwaniem Świętego Jana Bosko w Luboniu (1979-1981) oraz w parafii pod wezwaniem Świętego Jana Chrzciciela w Lesznie w latach 1981-1985.

Z dniem 1 lipca 1985 roku Arcybiskup Metropolita Poznański Jerzy Stroba powołał go na urząd administratora, a z dniem 1 marca 1986 roku proboszcza parafii pod wezwaniem Świętego Michała Archanioła w Dolsku. Posługiwał tam blisko jedenaście lat. Dał się poznać jako gorliwy i nieugięty wobec ówczesnej władzy komunistycznej duszpasterz i organizator.

W Dolsku ks. Mateusz Żarnowiecki objął parafię z trzema zabytkowymi kościołami i jedną filią w Międzychodzie pw. Niepokalanego poczęcia NMP oraz zabytkowym również probostwem. Wszystko wymagało remontów. Także dom katolicki, gdzie przedtem było kino. I tak Ksiądz Proboszcz wyremontował kościół farny pod wezwaniem Świętego Michała Archanioła (murowany, gotycki, konsekrowany w roku 1474), łącznie z zabezpieczeniem murów przed wilgocią. Podczas prac remontowych okazało się, że pierwotny obraz z ołtarza wisi na ścianie bocznej. Wrócił więc na swoje miejsce. Remontu doczekał się też zabytkowy kościół drewniany pod wezwaniem Świętego Ducha (dawny szpitalny, konsekrowany w roku 1675), a także kościół pod wezwaniem Świętego Wawrzyńca (fundowany 1363, konsekrowany 1685), uratowany przed zawaleniem z powodu tak zwanej kurzawki.

Remontu wymagała także zabytkowa plebania, w oficynie której mieszkały trzy siostry zakonne - elżbietanki. Ksiądz Proboszcz rozpoczął pracę na probostwie od utworzenia pomieszczenia kuchennego. Dużym wysiłkiem była też zmiana centralnego ogrzewania, łącznie z wymianą pieca i przeniesieniem go z korytarza do piwnicy.

Ksiądz Mateusz Żarnowiecki zajął się także położonym na wzgórzu cmentarzem parafialnym, dokonując jego rewitalizacji. Cały cmentarz został ogrodzony, przesunięto bramę cmentarną, a alejki wyłożono płytami. Zostały postawione także duże kontenery na odpady. Całość wymagała wiele trudu i wysiłku. Co roku w dniu Wszystkich Świętych odprawiana była Msza św. przy bardzo licznych wiernych,

Parafia w Dolsku liczyła tylko 3500 mieszkańców, obejmowała teren prawie 20 km na 20 km, 26 miejscowości. Z kilku z nich nie było w niedzielę dojazdu do kościoła - . odległość 10 km.

W trosce o parafian ksiądz proboszcz Mateusz Żarnowiecki podjął się budowy kaplicy w Studziannie. Miejscowość ta należała do ówczesnego województwa leszczyńskiego. Władza komunistyczna w Lesznie - Urząd Wojewódzki - kategorycznie nie zgadzała się na budowę kaplicy. Po wielu staraniach, utrudnieniach, udało się Księdzu Proboszczowi uzyskać zgodę na wybudowanie kaplicy pod wezwaniem Świętej Jadwigi Śląskiej. Została ona zbudowana i w pełni wyposażona w 1990 roku.

Ksiądz Mateusz Żarnowiecki prowadził szeroko zakrojoną działalność duszpasterską. Organizował liczne pielgrzymki (np. Częstochowa -- po obraz Matki Bożej, który wędrował później po parafii, Piekary Śląskie, Bardo Śląskie, Oświęcim, nawet Włochy). Szczególnie bliska jego sercu była coroczna piesza pielgrzymka do Górki Duchownej. W sierpniu 1991 roku poświęcił na pielgrzymim szlaku do Górki Duchownej krzyż pielgrzymkowy, ufundowany przez pielgrzymów. Sam nie uczestniczył w pielgrzymkach z powodu poważnej kontuzji kolana.

Wspierał Bractwo Kurkowe, które s[ę] wtedy reaktywowało, a także chór kościelny „Lutnia”. Organizował również spotkania dla młodzieży uczącej się.

Dostrzegając zdolności organizacyjne ks. Mateusza Żarnowieckiego oraz ogromną umiejętność zjednywania sobie ludzi, Władza Duchowna z dniem 1 lipca 1996 roku powołała go jednocześnie na dwa odpowiedzialne stanowiska. Objął wówczas jako dyrektor Dom Księży Emerytów w Poznaniu oraz odradzającą się po latach Caritas Archidiecezji Poznańskiej i powołaną później Caritas Poznańską (2005).

Należy zauważyć, że zarówno praca na rzecz kapłanów Seniorów jak i dzieł miłosierdzia w Archidiecezji Poznańskiej sprawiała mu wielką radość. Świadczą o tym wspomnienia współpracowników oraz bogata lista osiągnięć z tamtego czasu.

Przede wszystkim w pierwszych latach jako dyrektor Caritas Archidiecezji Poznańskiej dążył do utworzenia Centrum Caritas. Powstało ono w całkowicie wyremontowanej i wyposażonej w obszerne biura kamienicy przy Rynku Wildeckim 4a w Poznaniu i istnieje do dzisiaj. Do tego czasu biura Caritas mieściły się w małym „baraku” na terenie Domu Księży Emerytów.

Jedną z pierwszych zrealizowanych inicjatyw było utworzenie Baru Caritas w Poznaniu przy placu Wolności 1 (rok 2000). Bar ten wydawał dziennie ponad 800 posiłków, a z zysków Caritas wspierała od początku trzy jadłodajnie w Poznaniu, prowadzone przez siostry zakonne. Wydawano w nich kilkaset darmowych posiłków dziennie dla osób ubogich. Na potrzeby jadłodajni siostry zbierały też żywność na poznańskich targowiskach. W

Lesznie istniała też Jadłodajnia Caritas "Betania", a w Obornikach Jadłodajnia Caritas pw. Świętej Siostry Faustyny.

Rok później powstał staraniem Księdza Dyrektora Ośrodek Charytatywno-Wypoczynkowy "Gwiazda Morza" w Dębkach k. Żarnowca. Obiekt ten, położony 200 m od pięknej nadmorskiej plaży, powstał na bazie dworku profesora Wrzoska, ale zbudowany był niemal od nowa. Przeznaczony na wypoczynek dla rodzin z dziećmi cieszył się ogromnym powodzeniem. Odbывały się tutaj także Wczasorekolekcje dla Osób Chorych, Starszych i Niepełnosprawnych. Takie Wczasorekolekcje były też organizowane w pozyskanym i wyremontowanym przez Caritas Ośrodku Charytatywno-Wypoczynkowym im. Błogosławionego Edmunda Bojanowskiego w Zaniemyślu. Wypoczywały tu także rodziny z dziećmi. W kilku ośrodkach, również w atrakcyjnych miejscowościach, przez całe miesiące wakacyjne prowadzone były przez doświadczoną kadrę pedagogiczną turnusy dla dzieci z rodzin ubogich, wielodzietnych oraz patologicznych.

Ksiądz Dyrektor podjął się utworzenia nowej placówki Caritas w Lesznie. Tym razem był to Dom Matki i Dziecka Caritas. Przejęta stara kamienica wymagała kompletnego remontu. Ogromne starania ks. Mateusza Żarnowieckiego miały tu na celu ochronę życia poczętego. Kolejną nową inicjatywą były powstające przy parafiach i domach zakonnych Świetlice Caritas, wspomagające dzieci w nauce i spędzaniu wolnego czasu.

Podstawą do działalności charytatywnej Caritas Ksiądz Dyrektor uczynił Parafialne Zespoły Caritas. Powstawały one niemal przy każdej parafii. Z czasem tworzone także Szkolne Koła Caritas. Ksiądz Mateusz Żarnowiecki

opracował Statut Caritas Archidiecezji Poznańskiej i Regulamin Parafialnych Zespołów Caritas.

Z inicjatywy ks. Mateusza Żarnowieckiego Caritas Archidiecezji Poznańskiej zaczęła niemal natychmiast, bo już w roku 1996, rozprowadzać Świece Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom, a później także Paschaliki Wielkanocne, czy skarbonki Caritas. Właśnie w te dzieła włączyły się Parafialne Zespoły Caritas - ponad trzysta. Dla ich członków organizowane były konferencje rejonowe i dni skupienia, także np. na Świętej Górze w Gostyniu. Zespoły te zajmowały się pomocą dla osób potrzebujących, np. żywnościową tak z funduszy Caritas, jak i pośredniczyły w rozprowadzaniu żywności pozyskanej z Unii Europejskiej. Pomocne okazały się tutaj obszerne magazyny w Centrum Caritas na Wildzie.

Ksiądz dyrektor Mateusz Żarnowiecki był inicjatorem powstania licznych wolontariatu Caritas. Tworzyli go nie tylko członkowie Parafialnych Zespołów Caritas, ale także służba zdrowia - lekarze i pielęgniarki, osoby zaangażowane w tzw. "Białe Soboty" które funkcjonują do dzisiaj, a zostały zainicjowane przez Księdza Dyrektora. Wolontariat Caritas stanowili także wychowawcy kolonii i opiekunowie chorych - nie tylko osoby świeckie, ale i siostry zakonne, klerycy.

W Centrum Caritas przy Rynku Wildeckim powstawały tzw. punkty konsultacyjne, np. pomocy psychologicznej, prawnej i inne. Działający tutaj Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych stał się impulsem dla księdza Żarnowieckiego do wybudowania w Wierzenicy k. Poznania Ośrodka Terapii Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży. Był to ośrodek całoroczny, w pełni wyposażony. Powstał w 2008 roku.

Z własnych funduszy Caritas Archidiecezji Poznańskiej wspomagała stypendiami młodzież z rodzin ubogich i wielodzietnych. Objęła także patronat nad Fundacją Dzieło Nowego Tysiąclecia w Archidiecezji. Dziełem Caritas jest też utworzenie i wyposażenie kaplicy w szpitalu przy ulicy Kurlandzkiej w Poznaniu.

Caritas wspierała także ofiary klęsk żywiołowych, np. powodzi we Wrocławiu, katastrofy w Katowicach.

Ksiądz Dyrektor regularnie pisał artykuły do miesięcznika "List do Chorych", dzieląc się z chorymi przemyśleniami odnośnie współczesnych wydarzeń i dzieł Caritas.

W 2000 roku ksiądz Mateusz Żarnowiecki został mianowany przez Ojca Świętego Jana Pawła II kapelanem honorowym Jego Świątobliwości.

Nieustanne rozwijanie przez niego struktur i działalności Caritas spowodowało, że stało się niemożliwym łączenie dwóch funkcji dyrektorskich. Dlatego też z dniem 10 października 2004 pozostał już tylko dyrektorem Caritas Archidiecezji Poznańskiej.

Z dniem 10 lutego 2007 roku ks. prałat Mateusz Żarnowiecki na nowo objął funkcję dyrektora Domu Księży Emerytów w Poznaniu, tym samym przekazując Caritas Archidiecezji Poznańskiej swojemu następcy.

W Domu Księży Emerytów był nie tylko dyrektorem, ale i przyjacielem, i opiekunem kapłanów seniorów. Wiele serca wkładał w gorliwe wypełnianie swoich obowiązków.

Pogarszający się stan zdrowia spowodował, że dnia 6 czerwca 2017 roku poprosił o przeniesienie go w stan spoczynku i zgodę na dalsze zamieszkanie w Domu Księży Emerytów. Tym samym, po dziesięciu latach ponownego

dyrektorowania w Domu Księży Emerytów, dnia 1 lipca 2017 roku przeszedł na zasłużoną emeryturę.

Na miarę sił i zdrowia pomagał w duszpasterstwie w wielu parafiach. Najchętniej podejmował posługę na terenie parafii pw. Matki Bożej Różańcowej w Zielińcu oraz w parafii pw. Ducha Świętego w Poznaniu. Było życzeniem Księdza Prałata, aby właśnie tutaj sprawować Eucharystię w dniu jego pogrzebu.

Zmarł w Uroczystość Objawienia Pańskiego, dnia 6 stycznia 2024 roku, w 76. roku życia i w 51 roku kapłańskiego posługiwania.

Pożegnaliśmy oddanego Chrystusowi i Kościołowi kapłana, sumiennego i gorliwego zarządcę ziemskich dóbr Kościoła, przyjaciela i opiekuna kapłanów seniorów. Przywołujemy jego mądrość, roztropność, humor oraz ciche i pokorne niesienie – zwłaszcza w ostatnich tygodniach życia – krzyża cierpienia i choroby, które ofiarowywał za Kościół i kapłanów.

Prośmy o zbawienie jego duszy, upraszajmy, Jezusa Chrystusa, Wiecznego i Najwyższego Kapłana o dar nowych, świętych i licznych powołań kapłańskich.

Wieczny odpoczynek racz Mu dać, Panie,
a światłość wiekuista niechaj Mu świeci.
Niech odpoczywa w pokoju wiecznym.
Amen.

Grono Przyjaciół

